

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasáboz petit sor
10 kr., többzörri hirtér-
ténél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor város választóihoz.

árosunkról a nagy világban az a tudomás van elterjedve, hogy van szép megyeháza és nagy szerb telep. Szóval e város mindenütt, ahol a statisztikát a kószahir szokta helyettesíteni, úgy kolportáltak, mintha minden még a 48 előtti hangulatban és karban volna.

Ezt a hamis, mert a valóságnak csak részben megfelelő hirt, úgy költötték rá a nagy világban Zombor városára, hogy gyakorlatban ugyan helytelenül, de elméletileg jogosan fölvehették, közéletünk nyilvánulatainak egyes eredményeiről. Mindenesetre sokat konferált ezen föltevés divatjához azon körülmény, hogy városunkat az országgyűlésen immár két szakon át szerb ember, még pedig túlzó, nacionalista, képviselte.

Hiszén joggal gondolkoztak úgy rólunk: Nini! Egész országból alig szedődik össze 4-5 nemzeti képviselő; pedig hát számos ilyen kerület van széles hazában. Zombor bizonyára valami veszedelmes ultraszerb fészék; hogy onnan már kétszer egymásután ilyen párti képviselőt küldöttek...

A helyi viszonyokat nem ismerve, bizonyára így gondolkozott volna a regényes távolban közülünk is mindenki; mert a városunkról köz tudomásra jutott politikai tünetek ilyen ítéletre csakugyan följogosítják vala a tájékozatlanabb szemlélt.

Az utolsó követválasztás előtt, alaposabb helyi értesítések után, egyik-másik nagy országos pártlap szépen megemlékezett ugyan rólunk, midőn látták és hallották, hogy mi magyarok itt egyelőre, addig, míg a számszerű többséget elérjük, félre tesszük minden politikai velleitást és magasabb tekintetekből, nevezetesen városunk jó hírneve érdekében, lemondunk a pártfogalás jogáról s politikai nézetellenességeink ellen a magyar párt minden egyéni fölfogást abszorbeáló közös és egyetemes zászlaja alá sorakozunk külsőbbség nélkül. Meg is tettük! Becsületünkre vált! Országosan elismerték, hogy helyes és okos politika: először az összetartásba bele szokni, mintegy összemegedni s győzelemre jutásunknak ezen elemi föltételéig addig, míg kompakt politikai ellenpárttal állunk szemben, hazafias lemondással megvalósítani.

Ezen dicséretes és magyar érzelmű polgártársainknak mindörökké becsületükre való magatartása azonban, mint tudjuk, csak erkölcsi diadalt aratott; pár szóval győzött ellenünk a szintén összetartó többség s így jóakaró törekvésünk dacára sem sikerült a múlt választáskor a világnak, magyar érzelmeink eredményekben kitüntetett nyilvánulásával imponálnunk.

Pedig hát a mai realis világ eredmények és nem a szándék után ítélt.

Közben elmúlt három év és ezalatt nagyot változtak a viszonyok. Hála magyarpárti vezérfőfőink buzgalmanak, a szavazatok többsége ennél már részünkön van, mert 1894 szavazat közül szerb 811, nem szerb 1083. Tehát 272 szavazattöbbségünk volna. Ezzel győzhetünk, de világos, hogy csak úgy, ha összetartunk. Önmagát magyarázó dolog, hogy ha pártokra szakadunk, megint kockára tesszük a győzelmet.

Igaz, hogy még maiglan itt nincs más szervezett párt, mint a magyar párt; az is igaz, hogy a szerbek a mi nagypéntekünkön Razgovorjukon abban állapodtak meg, hogy a pártköteleket feloldottaknak tekintik, mint nemzetiségi párt megszűnnek s politikai meggyőzőgésük nyilvánítására, tagjaiknak szabad kezét engednek.

Mindez igaz, mindez tény. De ezen tények tudatában is nem-e jogosult az ország közvéleményének azon városunkkal szemben táplált várakozása, hogy bennünket, magyarokat,

a politikai természetes ellenfelek jelen fegyverszünetében is, egyetlen egységes falankszszá tömörülve lássanak? Nem-e hat ki reánk erkölcsi kötelező hatálya multunknak, melyben félretéve minden pártszempontot, mint részletes kérdésen fölül emelkedő magyar párt kívántunk győzni, vagy ha nem lehet, dicsőségesen elbukni s reményeinket jogutódjainkra ruházni? Szabad-e, helyes-e a végre nagy küzdelem árán biztosított többséget ekszponált helyzetünkben önmagával meghasonlani hagyni? Nemzeti érdekünkben áll-e a magában egységes, összeszokott, mindenkit magába előelő pártcímet parancsoló szükség nélkül eldobni, a nehezen létesített pártfegyelmet meglazítani, az összetartozóság és magasabb helyi közérdek szoros kévét egyesek ambiciójáért megkuszálni, szétzilleszteni? Indokolt-e a magyar párt örökre vonzó és érvényes jellegéje alatt elért s a mult választással dicsőségesen tanusított politikai érettségét népünknek új meg új pártalakítások által próbára, esetleg vezetés kockára játszani? Érdekünkben áll-e amugy is sok helyen döcögős társadalmi érintkezéseinket új választalak, meddő disputák, celtalan versengések kedveért ismét rázkódásoknak kitenni?

Hazafias dolog-e most, midőn a szerbek a külön pártalakításról önként lemondanak, módot s utat kínálni nekik mintegy, hogy megint ne legyenek velünk politikailag egy test, egy lélek, hanem megoszolván maguk közt, szétszéledvén közöttünk, még tarkábbá tegyék azt a közéleti zűrzavart, mely bennünket tőlük eleddig elszigetelt? Vagy rovakálni akarják az ő renitens csekély kisebbségüket, hogy megint eksztra párttá alakulni legyen címük és indokuk.

Nem-e teljesítenénk most nemzeti missziót, ha megmaradván, mint voltunk, magyar párt jelszó alatt, őket, a közeledőket is magunkba olvasztanók?

De miért hozzuk mi elő mindezeket, mikor ez ideig Zomborban a magyar párton kívül más párt nem is mozog, nem is létezik?

Megmondjuk őszintén, miért. Azért, mert ha nyíltan, pártserűleg nem is, de részint titokban vakondakserűleg, részint borszó mellett és boltajtókban, néhány határozottan malkontentusnak ismert elem, tervezet, spekulálgat és más hasznosabb foglalkozás hiában egyre azon mesterkedik, hogyan lazítsa meg azt az egyetértést, összerettségét a magyar pártnak, melyet más alkotott és sok ügyel-bajjal létesített.

Egyébiránt nem tagadjuk, van Zomborban ez időszertint valóságos politikai nézet harc is.

Az intelligencia, a kereskedő és iparos osztály színejava, valamint az értelmesebb közbirtokosok túlnyomó nagy része, a magyar párton lelül a szabadelvű kormány hívei.

Néhány korcsmalesi kurta iparos, egypár önmagát penzionált hátulajdonos és gazda, végül egy kis csoport aligúr, akiknek politikai miatyanója a »Függetlenség« — ezek a közjogi alapot tagadó ugynevezett függetlenségi párt tábora.

Ezeknek már van egy kis vezérkaruk is, olyan urakból, akik maguk magukkal is disputálnak, és vagy állásban voltak, de kipottyan-tak, vagy bele akartak jutni, de nem sikerült nekik.

Ezek tudják ugyan, hogy se minőségileg, se mennyiségileg szembe nem állhatnak pirulás nélkül az előbbi párttal, hanem azért pusztá személyes dacból fölfelé, üres hiúságból lefelé, settenkednek hol itt, hol amott. Bevallott céljuk — mert néha, gyenge órákban bevallják — semmi egyéb, mint hogy csinálnak egy kis zavart, mert különben senki se veszi észre, hogy ők is léteznek és számítanak.

A nemzetiségi párt, mint főlebb mondók — hála szerbjeink praktikus józan önismerésének! — legalább elvben feloszlott; de hát a politikában is úgy vagyunk: Gombház, ha leszakad, lesz más!

Néhány módosabb, s a néhánynál is kevesebb módnélküli uri ember, azon magas politikai és hazafias elvből indulva ki, hogy »majd

megmutatjuk mi ennek-amannak« stb. u. n. mérsékelt ellenzéki forgácsok hasogatásán fáradoznak.

Régi szülési fájdalmak már ezek, de a méh gyümölcse csak nem akart megérni soha; most legközelebb valami kis »nagygyűlés« alakjában talán majd lesz szerencsénk látni a csodaszülöttet.

Megvalljuk, míg a mérsékelt ellenzék ki nem adta programmtalan programját, hittünk életrevalóságában; de hogy azóta is hisz benne még valaki, mióta az egész világ közvéleménye kimutatta, hogy mint a Bécsben készült bájú delnő, pongyolában milyen »nesze semmi, fogd meg jól« az egész habarek, azon őszintén csodálkozunk.

Ezekhez az urakhoz, appellálván megközelíthetetlen hazafiságukra, városunk jó hírneve iránti kötelmeikre és lovagiasságukra, intézzünk néhány komoly szót.

Uraim! Önöket köztudomásúlag csak a személyes boszú, a ki nem elégitett ambíció vezérli. Ismerik a viszonyokat, tehát tudhatják, hogy itt akárki hamarabb vergődhetik zöld ágra, mint Önök. A sértettnek képzel ambíció reparálására egyáltalán nem alkalmas az a tér, melyre lépni akarnak; mert kiteszik magukat azon veszélynek, hogy nagyot akarván cselekedni, vargát fognak s kitűnően tehetetlenségük, lejárák magukat időnek előtte végképen. Ez közügyeink érdekében, mely Önöknek egy kis módosulással sok hasznát vehetné, kár lenne. Azért azt ajánljuk Önöknek, hogy immár megtartandó értekezletükön higgadtan és a politikában mindenkor lényeges siker szempontjából is megbeszélvén a dolgokat, keressenek s bizonyára találni fognak utat-módot egészséges kompromisszumra, megnyugtató transzaktióra. Mi szabadelvű pártiak, dacára annak, hogy önök nélkül, sőt önök ellen is biztosra vesszük a győzelmet, hajlandók vagyunk akár a jelölt személyét, akár annak elveit vagy álláspontját illetőleg: annyi engedményre, a mennyit a szabadelvűség fogalmának lényeges attributumai megengednek. De azt ne kívánják, hogy mi magyar szabadelvű párt, mint régiebb, nagyobb anyatestület, Önökhöz, mint még csak embrióban vajudó, csak nagyító üvegen észrevehető töredékhez, mi kezdjük a közeledést.

Állapodjanak meg a jelölt személyében; írják körül, hol van elveik Rubikonja, melyen túl nem hátrálhatnak; küldjenek a mi főhadiszállásunkra ha nem lehet másképp, hát hadikövetet; fölvehetik rólunk, hogy a béke és együttműködés érdekében sokra rábírhatók leszünk.

Ezt elvárjuk önöktől multjuk, példájuk egyéni jelentősége, a város jóhíre, a hazafiság nevében s érdekében. Mi tudjuk, mit nyernénk önökkel; fontolják meg önök is, mit vesztenek az önkéntes elszigetelődés által.

Közeledik a városi tisztújítás, száz meg száz érdekcsoport szálai bonyolódznak össze. Haladásunk érdeke, városunk kormányzatának minden szempont kielégítésével való, közérdekeinknek megfelelő egybeállítása csak úgy sikerülhet, ha a szerepre és befolyásra hivatottak karöltve egyetértének. Sapienti sat.

Végül egy szót, az elmondottak helyes magyarázatához vezérfonalul. Előkelő ellenzéki uri emberek a magyar pártnak a szabadelvű párttal való azonosítása ellen protestáltak. Ők is magyarok — ugymond — de más a politikai meggyőződésük; hanem ha leszavaz a magyar párt a saját keblében s így kitiünk a szabadelvű párt többsége, hát ők és ügyfeleik készek meghajolni a többség akarata előtt.

Uraim! Ez olyan fölösleges, hogy azt szembeszökő igazságánál fogva kétségbe vonni igazán csak kapric. Legyen szives a választók lisztját a kezébe venni bárki és be fogja látni, hogy statisztikai igazságot beszélünk. Hasonlít ez a kételkedés a diákéhoz, ki az iskolától a kosztos gazda házáig eljutván a kövezen, azt kérdezte attól, hogy vajjon van-e visszafelé is kövezet? s nem akart megalkudni addig, míg nem a gazda őt visszavezetvén, kételyéből teljesen kiábrándította.

Hírek.

Valasztási mozgalmak. A hódásági választókerület tudvaleg a követelőző községekből áll: Hódáság, Karavukova, Bogojeva, Déronya, Rác-Militics Parabuty, Bresztovác, Veprovác, Filipova, Laloty Keresztur, Cservenka. E községek mindenikéből néhány összesen 73 választó polgár járt ben Zomborban f. hó 23-án. Főcéljuk volt fölkeríteni dr. Vojnits István megyei tb. főjegyzőt a képviselő jelöltség elfogadására. Együttal fölhasználták itt létük alkalmát arra, hogy főispán urunknál magas nevenapja alkalmából tisztelegtek; s az alispán urat szintén fölkeresték. Mindkét helyen szíves fogadtatásra találtak. D. e. 10 órakor Deim Lipót, a párt alelnöke, megjelenvén a választókerület első birtokosai s értelmi vezérei élén a jelölt iródjában, tolmácsolva a e hó 15-én megtartott pártgyűlés egyhangu határozatát, mellyel Vojnits urat követjük kijelölték s kérte őt a jelöltség elfogadására. Dr. Vojnits megköszönvén a polgárt érhető legszebb kitüntetését, kijelenté, hogy meghajol megtisztelő bizalmuk előtt s azt készséggel viszonzja. Különös bemutatások és kedélyes beszélgetés után a bizottság szanaszét széledt, kiki fölkeresendő jó ismerőseit. Délben 1 órakor az „Elefánt” szálló színházi termében 120 terítékű bankettet adott a jelölt ur meghívóinak s jó barátainak tiszteletére. — Az alábbi felköszöntések sorából következtetheti kiki, mily előkelő díszes társaság volt együtt. Deim Lipót a képviselőjelölthez, ez a nevével körinkben ünneplő s mindnyájunk által ünnepelelt főispánra, Trischler Károly a felelős alkotmányos kormányra, dr. Vojnits István a kerület választóira, Sándor Béla a kormányra mondott áldomást megköszönvén, a hódásági kerület szabadelvű pártjára köszöntött. Dr. Drakulics Gábor szerbül tolmácsolván a jelölt nevében a kerület szerb választói iránti köszönetet, igen csinos és hatásos beszédben ismertette a jelölt pártelvéit s körvonalozta politikai törekvésit. Szalai Károly szerencsét kíván a kerületnek a jelölt választásához, mert — ugymond — mint onnan való család sarja, ismeri praksisból a túlnyomólag földmivelő közönség viszonyait, vágyait, óhajait s így már ifjú munkaezejénél, jelleménél, ambíciójánál fogva is remélhetőleg, szóval s tettel előfoglalja segíteni a kerület gazdasági érdekeit. Dr. Vojnits ismét a megye tevékeny alispánjára, alispán ur a jelölt fölléptetése által a megyei tisztikart is emelő kitüntetésre s a jelölt fényes jövő pályájára emelt poharat. Dr. Molnár a jegyzőkört írt, mint a községek politikai vezéréért, kívánván, hogy „ugy legyen teli áldással mindig a pintes, a mint üres mindennap a sok dologtól a kalamaris.” Alispán ur népszerű német beszédben a hódásági polgárok kerület mintaszeregyetértéséért üritette poharát. Trischler Xav. Ferenc a kerület politikai hitvallásának letéteményeseire: Tisza kormányelnökre, a megyei főispánra és dr. Vojnitsra mondott szép köszöntőt. Tripolszky Gyula az Isten áldásának fölment osztogatóit, a különböző felekezeti papokat éltette. Sándor Béla főispán Simics Ágoston parabutyi jegyzőre, karának díszére köszöntött. Trischler Károly (németül) gyönyörű toasztban üdvözölte honosait, kiknek politikája volt és marad mindig: hazaszeretet és munka. Ezután a nagy társaság kisebb körökre oszladozott s megszünnvén az egybetartás érzete, ötfélé is folytak a köszöntők. Megható volt a többi között egy egyszerű német polgárnak magyarul elmondott értelmes, természetes humorra való felköszöntője a főispán urra. — Fél ótkor, a hátralevő hosszú utra tekintettel kocsiakra szálltak s ékes nemzeti zászló lobogtatása mellett éltették képviselőjelölthüket. — Ez volt a megyében általánosan győzelemre számító szabadelvű pártnak első megjelenése a megye székhelyén. Komoly, szép és impozáns föllé és volt! A derék jelöltnék biztos megválasztásához pártunk nevében gratulálunk. Ad multos annos!

Kiállítási értesítő. A zombori kiállító kerület bejelentett kiállítói IV ik közlemény, folytatás. 133. Czedler Teréz. Zombor. Málna ecet. Az 1883-iki Szabadkán tartott megyei kiállításon nagy ezüst éremmel kitüntetve. 134. Czedler János. Zombor. Kerti bor. Az 1881-iki és 1883-iki megyei kiállításon dicséző okmánnyal kitüntetve. 135. Heine Keresztély, képfaragó és aranyozó. Rác-Militics. Magyarország címere; egy körmeneti kereszt; egy viaszkép; két olvtárgyertartó. Érték: 147 frt. Az 1874-iki apatini iparkiállításán dicséző okmánnyal kitüntetve. 136. Pohl Antal, kovács. Rác Militics. Egy eke. Érték 23 frt. 137. Schwerer Vilmos szerkovács. Rác-Militics. Egy tengeri morzsóló; egy új szerkezetű daráló; egy tengeri töltőgető eke. Érték: 100 frt, 138. Rác György. Kula. 1882-iki síksági bor; 1873-iki törköly pálinka. Kitüntetve az 1881-iki és 1883-iki megyei kiállításon. 139. Till Ferenc. Kula. Csurgó méz; lépes méz; méz kasban. 140. Gubriczky Antal kötélgyártó. Kula. Kötélgyártó munkák. Érték: 40 frt. Az üzlet 1840. óta áll fenn. 141. Schlagetter Tamás Kula. Buza kalászbán és magban; takarmánymagvak. 142. Langer József, bádogos. Kula. Saját találmányú hűtőkészülék. Érték: 200 frt. 143. Trebitscher József, kefekötő. Kula. Különféle kefekötő munkák. 144. Blantz Mihály. Kula. Kender magban, szárbán és kikészített alakban. 145. Heip János gépgyáros. Cservenka. Egy cséplőgép; egy szecskavágó, egy morzsóló gép; különféle gépkatrézerek. Érték: 3000 frt. 146. Krumesz Fülöp. Cservenka. Buza kalászbán és magban; zab kalászbán és magban; kukorica csőben és magban. 147. Leibach Péter. Cservenka. Buza, árpa, zab kalászbán és magban; kukorica csőben és magban; repce. 148. Rauch Péter. Cservenka. Buza, zab, kukorica. 149. Leibach Konrád. Három drb tenyészbika és sertések. 150. Wehofer Mátyás, kocsigyáros.

Cservenka. Egy hintó és egy stajerkocsi. Érték: 1000 frt. Az üzlet 1858. óta áll fenn. 151. Györgyfalvy Henrik. Cservenka. Szinmész; pergetett méz, lapozó kaptár, parittyázó gép. Kitüntetések nyert az 1881. és 1883-iki megyei kiállításon 152 Csuka Mihály. Cservenka. Kaptár, méhészpipa, viasz, pergetett és lépes méz, anyazár. Kitüntetések nyert az 1881. és 1883-iki megyei kiállításon. 153 Schumacher Péter, asztalos. Cservenka. Egy íróasztal. Érték: 100 frt. Az üzlet 1863. óta áll fenn. Kitüntetve az 1883-iki zombori kiállításon arany okmánnyal. 154. Heine Vilmos, asztalos. Cservenka. Egy rosta; egy ablak spalétával. Érték: 95 frt. Az üzlet 1858. óta áll fenn. 155. Emich Dániel, asztalos. Cservenka. Egy teljesen berendezett működő minuatúr malom. Érték: 50 frt. Az üzlet 1854. óta áll fenn. Eddig 32 gőzmalmot és 4 turbinavízimalmot rendezett be. 156. Knefeli Péter, asztalos. Cservenka. Méhészeti készülékek: tenyészítő szekrény; méhlek; mézpörgető gép. Érték: 30 frt. Az üzlet 1874. óta áll fenn, és mint a méhészeti készülékek specialis előállítója kiterjedt exporttal bír. Kitüntetve az 1881-iki cservenkai méhészeti kiállításon. 157. Schumacher Henrik. Cservenka. Önműködő méhítő készülék. Érték: 15 frt. 158. Schön Lipót. Cservenka. Különféle ecet. 159. Schwarz Jakab. Cservenka. Buza, zab kalászbán és magban; kukorica csőben és magban. 160. Lövy Rudolf. Cservenka. Buza, zab kalászbán és magban, kukorica csőben és magban. 161. Dr. Wagner Frigyes. Cservenka. Csurgó és lépes méz. Az 1881-iki cservenkai méhészeti kiállításon dicséző oklevéllel kitüntetve. 162. Blath Jakab, kovács. Cservenka. Egy földt Phaeton; egy eke; egy borona. Érték: 458 frt. Az üzlet 1883. óta áll fenn. 163. Bétsch János, esztergályos. Cservenka. Két roka; kalap-kaptafák. Érték: 14 frt. Az üzlet 1875. óta áll fenn. 164. Schön Lipót. Cservenka. Különféle szőlőfajok. Kitüntetve az 1881-iki cservenkai kiállításon. 165. Martin Henrik, fazekas. Cservenka. Két darab méhítő készülék. Érték: 10 frt. Az üzlet 1876. óta áll fenn. (Folytatása következik.) Dr. Margalits Ede kiállítási kerületi titkár.

Ócsasági és apostoli királyi felsége Pfisztner Konrád kulai és Schmidt Lőrinc mélykúti tanítóknak az évek hosszú során át kifejtett buzgó tanítói működés közben szerzett érdemeik elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. Az előbbi 41, az utóbbi 47 éve működik s a kalocsavidéki r. k. tanítóegylet tiszteletbeli tagja. Ad multos annos!

Bezdánban dr. Sági Samu járásorvos az összes iskolákat meglátogatta e hó 22-én, hogy már más községekben is járványként fellépet egyiptomi szemlob (ophthalmia militaris contagiosa, granulosa) netán mutatkozó bajnak elejét vegye. Talált is 4 gyermeket, kik közül egyik e betegségnek már idűlebb nemében, a köbhártya trachomájában sinlik. A szemhajosok az iskola látogatástól eltiltattak s gyógykezelésükről hatóság után intézkedett az orvos.

Kohn Mátyás Zentáról eljegyezte Politzer Bernát kiváló szépségű művelt leányát Hermina kisasszonyt Budapesten.

Wamoscher Manó művelt kereskedő Prigl.-Szt.-Ivánról e hó 22-én esküdtött örök hűséget Rozenberg Mór bajai nagybirtokos és izr. hitközségi elnök éreynyében gazdag leányának Mariska kisasszonynak. Az esketésnél a városi és vidéki intelligencia vett részt. (J.)

Gyászhir. Zsulyevits Lajos, végzett theologus, hosszú szenvedés után f. hó 23-án esti 7 órakor, életének 25-ik évében elhunyt. Temetése ma délután fél 6 órakor lesz. A boldogult míg egészségesebb volt, lapunkba is szépen dolgoztatott méhészeti kérdésekről. Szép tehetség, derék jellem száll vele korai sirba. Áldjuk emléket!

Dr. Sztankovszky János, karlsbadi fürdő orvos a m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett beadványában azon ajánlatot tette, hogy Karlsbadban levő 795. sz. alatti házának 1-ső emeletén, két nagy egészséges és teljesen berendezett szobát azon célból bocsát a m. kir. kormány rendelkezése alá, hogy azokban az 1884. évtől kezdve egész az 1890. évig bezárólag és pedig minden év április 1-től október hó 1-ig számítva 2—2 magyar államhivatalnok a 12-ik rangosztálytól kezdve egész a 8-ik rangosztályig bezárólag 4 héten át szabadon s fizetéstelenül lakhasson; így tehát a két szobában 6 havi fürdőszak alatt, mely szükség esetén 7 óra is terjeszhető 12 államhivatalnok szabadlakást nyer. Az orvosi kezelést a betegek a fentnevezett orvos által ingyen élvezik, minél fogva megérkezésük után, a szükséges utasítások elnyerése végett, nála azonnal jelentkezni tartoznak. Ezen ajánlat részéről elfogadtatt, azonban mindaddig kellő számú államtisztviselő nem jelentkezvén a mondott fürdőorvos hozzájárulásával a még rendelkezésre álló helyeket, hogymint f. e. augusztus hó tartamára egy és szeptember hó tartamára kettő, ez évben kivételesen az említett rangosztályokba tartozó törvényhatósági tisztviselők is igénybe vehetik. Felhívom ennélfogva a törvényhatóságot, hogy a beérkezendő, a gyógyfürdő használatának szükségét igazoló orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket hozzám mielőbb terjessze fel. Budapest 1884. április hó 11-én. A miniszter helyett: Prony József s. k. államtitkár.

A kapitányi hivatal hallván, hogy sok kocsmában hamisak, mert kisebbek a kellőnél, az üvegek, szemlélt tartott s 23 megvizsgált kocsmából mintegy 620 db üvegedényt kobozott el.

Gákován Jung Antal ottani születésű f.-sz.-iváni segédjegyző lett 215 szóval 89 ellen jegyzőnek megválasztva.

A bezdáni ifjuság e hó 28-án a nagyvendéglőben a felállítandó óvoda javára táncoszenekét rendez. (Sok bevételt, kevés kiadást... hozzá!)

Bognarics Janost, az Olvasókör szolgasegédjét, ki az asztalokból a hatosokat piszkálgatva kifelé, rajtakapatott, mint minősített tolvajt, átkísértette a kapitányság a kir. ügyészséghez.

A Ferenc-csatorna részvény-társulat e hó 23-án délelőtt 10 órakor tartotta évi közgyűlését Türr István tábornok elnöke alatt. A kormány részéről Leb Péter miniszteri tanácsos volt jelen. Az igazgatóság jelentése szerint az a kedvezőbb eredmény, mely a múlt évben a Ferenc-csatorna megnyitása óta először, mintegy forduló pontot képezve, eléretett, a lefolyt évben jelentékeny mérvben fokozódott, dacára hogy a forgalom nem a legkedvezőbb volt. A lefolyt és az ezt megelőző évben az elrongált fahidak helyébe a társulat 7 új vasszerkezetű hidat és öt egészen új komphidat állított fel s ugy ennek költségeit sajátjából fedezte, mint az 1876-ki árvíz idejéből eredő kölcsönét végkép törlesztette. Az öntözés terjesztése ügyében felhívta a társulat az orsz. magy. gazd. egyesületet, hogy működjön közre, miszerint a csatorna mentén az annyira jövedelmező rizstermelés meghonosítottassék s a csatorna vízének kihasználása végett annak mentén 6 műmalmot állított fel. Az igazgatóság a társulat helyzetének nagymérvű javulását látja abban, hogy a közlekedési miniszter megígérte, miszerint a Béga-csatornát rövid idő alatt kiépíteti, a mohácsi védgát kiépítését az érdekelték által eszközöltetni fogja s a Vukovár-Samacsi csatorna tervét is műszaki tárgyalás alá vette. A csatorna nyers bevétel a lefolyt évben 886,026 frt 37 kr. volt, melyből a kiadások levonása után 95,356 frt 49 1/2 kr. áll a közgyűlés rendelkezésére. Ez összeg, a közgyűlés határozatahoz képest a múlt évi pénztári feleslegből 100,000 frtra kiegészítetvén, az elsőbbségi kötvények birtokosainak kiadásak, a szelvény többi értéke pedig az illetők javára könyveltessék. A közgyűlés a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette, s a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta. Ezután az igazgatóságba Szavost Alfont és Lewy Ferencet s a felügyelő bizottságba dr. Suhajda Istvánt rendes s Kerekes Istvánt póttagul megválasztották, végül Mátyus Arisztid indítványára az igazgatóságnak buzgó működéséért elismerést szavaztak s ezzel a közgyűlés véget ért.

Varosunkban a banquetek egy idő óta nagyon diskreditált mulatságok voltak. A szerdán az Elefántban tartott bankettől minden tekintetben csak jót mondhatunk: az ételek izlések, a szolgálat pontos volt. Sándor zenekara is kitért magáért, a menyiben ritka odaadó szorgalommal húzta a tusokat és szép nótákat.

Szabadkan Milassin Ignác, gyógyszerész, eljegyezte Szlamai Ignác mohácsi mérnök kedves leányát, Jankát.

Remete nevű pusztán Bajához közel fehér rókát löttek a napokban.

Ma pénteken este, a helyben állomásozó összes honvédtisztek társas bucsú lakomát rendeznek az innen Kaposvárra áthelyezett Leszczinszky Alajos százados tiszteletére.

Baján városi közgyűlés volt esütörtökön, mely esekély érdeklődés mellett folyt le. Első sorban a polgármester felelt a hozzá intézett interpellációra a Türy Mátyás t. ügyész által fölvetett végkielégítési összeg tárgyában. Türy a közszolgálat érdekében lemondott, hogy két ügyészi állás összesíthető legyen. A végkielégítést ekkor a közgyűlés szavazta meg neki s az ellen senkinek kifogása nem lehet. A közgyűlés tudomásul vette e választ a kétségkívül félreértésből eredt interpellációra. Erdekessé tárgy volt még a Ferenc-csatorna társaság átirata a Sugovica vízének megtisztítása tárgyában. Elfogadtatt a tanács javaslata s az a bizottság küldetett ki, mely a társasággal szemben fölmerült kérdések tisztázásával már régebből meg van bízva. A közigazgatási bizottságban megürlt helyre nagy többség Kazal János urat választotta meg. Dicséretet érdemel a közgyűlés azon határozata, mellyel a kereskedelmi és ipariskolánál két új tanári állást szervezett. „B.”

Ujvidéken a fősorozás f. hó 15., 16. és 17-ik napjain ment végbe és ezáltal a cs. k. 6 ik hadkiegészítő és a m. k. 6-ik honvédszázalój kerületeiben a sorozás befejeztetett. Ujvidék városára kivett jutalék az unjocokra nézve 45, a póttartalékra nézve 4 volt. Mindahárom korosztályból együttesen 320 védköteles volt felhiva, kik közül családi tekintetéből a védtörvény 17-ik § a alapján 36 felmentetett. A hadi szolgálatokra alkalmasnak találatott és besoroztatott 71, m. p. a hadseregbe 47, a póttartalékba 13 és a honvédséghez 11. A sorozási eredmény kedvezőnek mondható, miután Ujvidék városának ez egyszer 11 pótlókot kellett állítani. Felülvizsgálatra küldetett összesen 25 védköteles. Távol volt összesen 62 védköteles. A rend és csend felett, mely az unjoczás alkalmával uralkodott, a katonai valamint a honvéd elnökök igen dicséretileg nyilatkoztak. A főérdem e részben mindenestre Tuschell Ferenc városi tanácsnok és katonai ügyi előadót illeti.

0-Kanizsai hírek. E hó 16-án érkezett körünkbe kerületi tanfelügyelőnk nagys. Szulik József kerületi esperes és prépost-plébános ur Ó-Becséről, hogy főtanhatóságunk utasítása folytán meggyőződést szerezzen a szállási gazdák egy részétől szorgalmazott tanulási iskola felállításának szükségességéről. Megérkezése utáni nap két tanítóval kiment a panasztevők szállásai közé, hol a tapasztaltak azon meggyőződésre vezették, hogy a külső-vég szállási iskola helyezettessék oda, hol már két éven át ugys napidjas tanító oktatá a tanításban nem részesülő gyermekeket. A rákövetkező nap pedig a városi iskolákat szerencsételtette látogatásával, mely alkalommal azon elsmozorító tapasztalatra jutott, hogy az egyesített harmadik és negyedik leányosztály tanítóját az iskolaszéki elnök ur nem tudta előállítani, lévén a tanító ur máshol, hová az elnök tudta nélkül távozott. — E hó 20. napján a k. virradójára ifj. Hoffmann József tanító ur arra ébred, hogy hivatlan vendégek éjjel lakása falát kiasva, egyik szobájából minden ruhaneművel odább álltak. — A szerb husvét napi szokásos mozarazásnak kevésbe mult, hogy szomorú kimenetele nem lett: ugyanis Tóth Pál földbirtokos ép akkor halad

Ezen körülménynek élénkebb illusztrációját álljon meg itt, hogy a megye valamennyi selyemtenyésztőjének együttesen minden néven nevezendő összes adója 1883-ban 23409 frt 47 $\frac{1}{2}$ krt tett ki; nyertek pedig ugyanazon tenyésztők beváltott selyemből 1883-ban összesen 42626 frt 09 krt.

Megemlíthetők véltük még e helyen, hogy az egész országban az összes tenyésztőknek összes évi adója 1883-ban 37967 frt 79 krt tett; az általuk termelt selyemből pedig kifizetve lett nekik összesen 70278 frt 54 kr.

Kimutatván ezzel ezen örvendős eredményt, lehetetlen meg nem emlékeznünk azokról, kiknek ezen eredmény leginkább köszönhető.

Ezek első sorban a megyei hatóságok, kik minden alkalommal a legnagyobb készséggel követték el mindent ezen iparág támogatására. Továbbá nagy részben köszönhető ezen eredmény a községi lelkész uraknak, a községi előjárók és néptanítóknak, kik helyesen felfogva ezen iparág üdvös voltát, nemes hivatásukhoz képest kitartó buzgalommal iparkodtak a nép érdeklődését ezen ipar iránt felkelteni, annak gyakorlására a népet buzdítani tisztes keresetforrást mutatva neki; jelentékeny mérvben járultak ezzel a haza anyagi erejének szilárdításához, mert ép a nép legszegényebb osztályához tartozó egyes családokat tisztes munkára serkentve utat mutattak nekik azon anyagi jólét eléréséhez, melynek hiánya sok esetben okozója a mivelledés és erkölcsiség hanyatlásának.

Szeretjük reményelni, hogy ezen tényezők ezen évben is mindent el fognak követni, hogy minél számottevőbb jelentkezzék a tenyésztésre vállalkozók és nem egyedül a tenyésztésre, de buzdítani és felkelteni fogják a népet, különösen a községekben a nagyobb érdeklődést a szederfa tenyésztésére is, mely egyik alapfeltétele ezen üdvös iparág kifejlődésének.

A „földadó-kataszter” rövid és népies ismertetése.

Irta: Szalay Pál,

m. kir. kataszteri felügyelő.

(Folytatás.)

V. Adótárgy-változások.

Állandó és ideiglenes adómentességek.

Igen fontosak azon adótárgy-változások esetek, melyek vagy az új becsülés szerinti megadóztatással egyidejűleg vagy azután időközönként előállhatnak, ilyenek:

a) Ha valamely földrészlet, mely eddig terméketlennek volt felvéve és földadó alá nem esett, termővé vagyis adókötelessé vált, p. o. háztelkekből vagy udvarból kert vagy szántóföld lett; ez esetben a változást követő évtől fogva a tényleges állapot szerint adózás alá kerül.

b) Ha valamely földrészlet földadó tárgya lenni megszűnt, vagyis terméketlen területté vált, p. o. háztelkeket vagy udvar lett a kertből, vagy más mivelledési ágából, avagy pedig valamely elemi csapás által lett mindenkorra használhatatlanná, ez esetekben az állandóan adómentes területek közé soroztatik, vagyis a földadó alól felmentetik.

Ideiglenes adómentességnek nevezetnek azon esetek, mikor a földbirtokos törvény alapján azon kedvezményben részesülhet, hogy valamely birtokrészlete után bizonyos számú éveken át adót nem fizet, és pedig:

a) Oly területek, melyekből a szőlőkék kivészek, vagy rendes forgón kívül kivágattak és a föld megforgatása után szőlővesszővel újból beültetettek, a beültetéstől számítva 6 évi adómentességet nyertek.

A filloxera mentességet biztosító homokos területbe ültetett új szőlők hasonlólag hat évi adómentességben részesülnek.

b) Erdősítések, ha azok olyan földbe ültetettek, a mely másnemű mivelledésre tartósan nem használható; jelesen futóhomokon, kőves vagy vízmosásos silány szántóföldeken, legelőken, erdei kopár tisztásokon 20 évtől 40 évig terjedhető adómentességet nyertek az erdősítés befejezésétől kezdve. — Az évek száma a szerint méretik ki, a mint az erdősítés több vagy kevesebb nehézséggel és költséggel jár.

c) Ha olyan területek tételnek rendkívüli költséggel termőkké, melyek az új kataszter szerinti adó-kivetéskor — tehát 1884. év elejéig még földadó tárgyat nem képeztek — mint például álló vizek, mocsarak, homokbuckák, felvéttnek ugyan a termők sorába a megfelelő adóalappal, de 15 évig adómentességet nyertek. Ha ezen eset vízszabályozási vagy ármentesítési műveknél fordul elő, és az illető birtokos hitelen beigazolja, hogy védművei saját hibáján kívül annyira megrongáltak, hogy azoknak helyreállítására az eredetileg befektetett költségnek még egy negyed- vagy fele részét újból be kellett építeni — akkor a 15 évi adómentesség meghosszabbítása iránt folyamodni lehet, és az újabb költségeknek megfelelő arányban még 5–10 vagy 15 évig tartható adómentességet nyertek.

d) Új telepítvényeknél a telepítvényhez tartozó földek 3, esetleg 6 évig adómentesek; és pedig 3 évig, ha a telep legalább 10 családból, — 6 évig, ha legalább 50 családból áll.

Mind az itt kitüntetett esetekben a földtulajdonos köteles a változást egy év alatt a közjogi előjárás útján az adóhivatalnak bejelenteni, különben az adómentességre való igénye elenyészik.

VI. Elemi károk.

Nem tartozik ugyan a szorosán vett földadó-kataszter körébe, de úgy hiszem szívesen veszi a gazda, ha az elemi csapások által okozott károk és azoknak orvoslása tárgyában e helyütt némi utasítással szolgálunk.

Elemi csapásoknak tekintetnek:

a) a jégeső, árvíz és tűz általában;
b) a terményeknek rovarok általi elpusztítása nagyobb kiterjedésű, egész dűlőket magukban foglaló területeken;

c) szántóföldekre nézve oly fagy, taitós szárazság vagy földárja által okozott árvíz, mely a bevetett földeknek termését egész határokat magukban foglaló területeken oly módon és időben semmisíti meg, hogy az illető földek ezen évben már újabb veteményezés által jövedelmezőbbé egyáltalán nem tétethetnek;

d) erdőknek tűz általi pusztítása;

e) szőlőknek a fagy, a szőlőnek azon területére nézve, melyen az évi termést egészen megsemmisítette.

Elemi kár folytán adóelengedés rendszerint csak egy évre a folyó adóra adatik, erdőknek azonban, ha tűz által pusztítottak el, az adóelengedés több évre is kiterjeszthető.

Az adóelengedés azon mértékben adatik, a mely mértékben a károsodás történt, de a szántóföldekben fagy, tartós szárazság vagy földárja által okozott károk csak akkor vétetnek figyelembe, ha a termés egészen megsemmisül.

Tűzkár esetén 8, egyéb esetekben 14 nap alatt kell a bejelentést megtenni a kir. adófelügyelőnél, másként az adóelengedésre való igény elvesz.

A filloxera dűlés következtében a szőlőkéktől megfosztott területekre nézve külön törvényhozási intézkedés történt, mely azt rendeli, hogy ha a kiirtott terület időközben más mivelledés alá nem használtatik, hat évig adómentes. Ezen adómentességet szinte elemi csapás címén az adófelügyelő évről-évre hozza javaslatba. Ha a kiirtott terület időközben más mivelledési ágban használtatik, akkor ezen más mivelledési ág adója vetetik ki rá. Ha pedig hat év mulva mint már filloxeramentes terület újból szőlővel beültetetik, mint új szőlő hat évi adómentességet nyerend. A bejelentés ép úgy történik, mint a többi adómentességi eseteknél.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Felkérem mindazokat, kik tőlem közvetlenül avagy közvetve a következő könyveket u. m.: 1. „Clemenceau története.” 2. „A falu jegyzője.” 3. „Törökvilág Magyarországon.” 4. „A köztív ember fiai.” 5. „Elátkozott család.” 6. „Szerelmek belundjai.” 7. „Fekete gyémántok.” 8. „És mégis mozog a föld.” 9. „Az arany ember.” 10. „Egy ember, a ki mindent tud.” 11. „A jövő század regénye” (9 kötet). 12. „A szegénység utja.” 13. „Az élet komédiái.” 14. „Névtelen vár.” 15. „A kik kétszer halnak meg.” 16. „A rejtett seb.” 17. „Egy magyar család a forradalom alatt.” 18. „A 113-ik peresónó.” 19. „A nyomorultak.” 20. „A parancsnok gyémántja.” 21. „A nagymama gyémántjai.” 22. „Névtelen vár.” 23. „Kalóz király.” 24. „Meghalt lelkek.” 25. „Szegedi boszorkányok.” 26. „Egy szegény ifjú története.” 27. „A pusztai hercegnő.” 28. „Nagyvilági tolvajok” stb. olvasás céljából birják, hogy azokat mielőbb visszaküldeni sziveskedjenek.

Zomborban, 1884. évi április hó 24-én.

Bédel Lajos.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Ertesítés.

Az általam szerkesztett

„Bács-Bodrogh megye előkelő közönségének névjegyzéke és lakhelye”

című munkát még e hónap folytán sajtó alá adom; — ennél fogva felkérem a n. é. közönséget, hogy az aláírási iverket és előfizetéseket Bittermann Nándor könyvnyomda-tulajdonoshoz Zomborba mielőbb beküldeni sziveskedjék, hogy a nyomtatandó példányok mennyisége iránt magamat tájékozhasssam.

Imitt különösen ki kell emelnem, hogy ezen munka nemcsak kereskedők, iparosok és vállalatok érdekeinek ismertetése és köröztetése céljából igen fontos szolgálatot teend, de árjegyzékek és ármuták beküldésére is igen hasznos lehet ez, mely átiratoknál és levelezéseknél közhivatalok, nyilvános intézetek, ügyvédek, községi jegyzők és magánosok is nagyon hasznos kézikönyv gyanánt használhatják, annál inkább mert ezen címek így együttesen máig sehol sem voltak ily pontossággal készítve.

Zomborban, 1884. évi április havában.

Teljes tisztelettel

Jonász Sándor.

2—2

Két iskolázott fiu,

a kik a magyaron kívül legalább a szerb nyelvben jártasak, fölvetnek tanoncokul

Friedl Pál

apatini vegyes kereskedésébe.

Értekezni levélben is lehet.

82. szám.

1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai tekintetes kir. járásbíróság 561/1884. számú végzése által közalapítványi kir. ügyigazgatóságának javára Ferenczy József új verbászi lakos ellen 250 frt tőke, ennek 1882. évi szeptember hó 11. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 4 frt 50 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt és 977 frtra becsült gyógyszerési felszerelvények, szoba butorzat és tehenekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1207/1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Új-Verbáson alperesnek lakásán leendő eszközzésére 1884. évi május hó 5-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kulán, 1884-ik évi április hó 21-én.

Gvosgyák Gábor,

kir. bír. végrehajtó.

81. sz.

1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai tekintetes kir. járásbíróság 453/1884. számú végzése által Wolf F. A. budapesti cégnek javára Ferenczy József új-verbászi lakos ellen 354 frt 71 kr tőke, ennek 1883. évi augusztus hó 19-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 36 frt 65 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 617 frtra becsült szoba butorzat és tehenekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 620/1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Új-Verbáson alperesnek lakásán leendő eszközzésére 1884. évi május hó 5-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kulán, 1884. évi április hó 21-én.

Gvosgyák Gábor,

kir. bír. végrehajtó.

Valódi neszmélyi és magyaradi borok 1 literes üvegekben.

UJ TALÁL MÁNY

6-3

házi falak szárazon tarthatására.

Festékek

házi falaknak kívülről való bemázolására, oly tartós mint a cement, többféle színben. Továbbá kapható **közönséges és portland cement, asfalt, elszigetelő pép (Isolirmasse), elszigetelő táblák (Isolirmasse-Tafeln) és theer.**

Minden színű festék olajban feldörzsölve, valamint szárazon is kapható

HEINDLHOFER RÓBERT

kereskedésében Zomborban.

Valódi neszmélyi és magyaradi borok 1 literes üvegekben.

SINGER-féle varrógép 1 frt heti részletfizetésre.

6-3

Nem 80 forint

egy külföldi

„SINGER“-varrógép,

hanem 36 forintért

kapható helyben hetenkénti 1 forint részletfizetéssel

GOLDFAHN SÁNDOR norinbergi díszműkereskedésében Zomborban, fűtca, FALCIONE-féle ház

Ugyanott kaphatók: *Howe* és *Wilson*-féle varrógépek.

SINGER-féle varrógép 1 frt heti részletfizetésre.

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulacban** (Gironde)

FOG-SZERE

52-4

használatát által.

Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főtitálva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín visszaállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonya teszi és növeszti, 1 palack.
Eau de Phénix I. a haj eredeti színének visszaállítása, kitűnő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használata minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.
Eau de Phénix II. ugyanazon eredmény mint az I. sz., siker 2 nap után.
Gouttes du dr. Thompson szakáll-festőszer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejbőrre és hajnövesztésre.
Annaline toiletteviz. Egyetlen szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb. ellen.
Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.
Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom illattal.
Glycerine anglaise, kitűnő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főigynökség a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

Üzlet-bérbeadás.

A budapest-zimonyi vasut vonalán fekvő **Topolyán** (mezőváros 10 ezer lakossal) a főtéren, közvetlen a község háza melletti új épületben **egy kirakattal ellátott szép bolt-helyiség** s hozzá tartozó pince, bérbeadó.

A feltételek levél útján is megtudhatók a Bács-topolyai takarékpénztárnál. 3-1

Bérbeadási hirdetemény.

Michelsz Jakab prigl.-szt.-iváni lakos bérbé adja Zombor határában és a keleti gradina pusztán 151. szám alatt fekvő szállását 242 kat. hold földdel 3, — esetleg 6 évre is.

Ugyanitt egy, — csak egy évig használt kerék álláson nyugvó lójárgányu cséplőgép szalmarúzóval — s egy mezőhegyesi 8 éves bika gr. Csáky fajából — eladó. 3-1

Bővebb értesítést ad a fentjelzett tulajdonos.

1633. szám.

Árlejtési hirdetemény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóságnál 1884-ik évi április hó 30-án delelőtt 10 órakor az igazgatósági iroda helyiségben nyilvános árlejtés fog tartatni, a gákovai rom. kath. templom torony helyreállítása iránt, 804 frt kikiáltási ár mellett. — Mirel a vállalkozni kívánók azon kérelemmel értesítettnek, hogy magukat 81 forint o. é. bánatpénzzel ellátva a nyilvános versenyen megjelenni, avagy írásbeli zárt ajánlatukat 50 kros o. é. bélyeggel ellátva, továbbá kitéve azt, hogy az árlejtési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik, az árlejtést megelőző napig a zombori m. kir. jószágigazgatóság (Bács Bodrogh megyében Zomborban) főnökénél, illetőleg az árlejtés megkezdéseig az árlejtő bizottságnál benyújtani sziveskedjenek. — Az árlejtési feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóság iroda helyiségében a rendes hivatalos órák alatt naponként betekintheők. — Utó vagy hiányosan kiállított ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

Zomborban, 1884-ik évi április hó 10-én.

1-1

A m. kir. jószágigazgatóság.

Zombor, 1884. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Meghívás a kereskedelmi tudományokban való magán oktatásra.

Mult év május havában körözüvény által tudattam a n. é. közönséggel, hogy itt Zomborban a kereskedelmi tudományokban a magán oktatást egyes tárgyakkban megkezdtem.

Tantárgyak voltak: 1) A kettős könyvvitel különféle módszer szerint.

2) Kereskedelmi számtan.

3) Német kereskedelmi levelezés

4) Váltótörvény az országos törvények szerint.

5) Szépirászat mindenmü írás modorban.

Az egész kurzus ezen tantárgyakra — a tanuló felfogásához arányosítva — de legfeljebb 6-8 hónapig tart.

Mindazon növendékek, kik 10 havi ittlétem alatt, általam a theoreticai és gyakorlati olasz és francia rendszerű kettős könyvvitelt megtanulták, ma képesítve vannak, új kereskedelmi könyveket berendezni és mindennemü már megkezdett könyveket tovább vezetni. E hónapban naponként még néhány üres óra felett rendelkezem, mi által különösen a kereskedő ifjusagnak alkalmat nyujtok a kereskedelmi tudományokban ismereteket szerezni; ezen tanfolyamot ajánlhatom különben mindazoknak, kik vagy saját üzletükben a könyvvezetést folytatni akarják, de azoknak is, kik a könyvvezetői pályára lépni kívánnak.

Azok, kik a német nyelvet és írályt nem bírják kellőleg, nálam kiegészítő oktatást nyernek ebben, de a nélkül, hogy — ifjone módon — könyv nélkül tanulniok kellene.

Végül ajánlom magamat a helybeli kereskedő uraknak, kik eddig nem vezettek rendes könyvvitelt, — üzleteikben a kereskedelmi könyvvezetés berendezésére, — és ezeknek gyakorlati tovább vezetésére. Ezen munkálkodásom nyomán, módot nyujtok mind ilyeneknek, saját üzleti könyveiket szabályszerűen tovább folytathatni.

Május hó 1-től fogva magánlakásomon is elvállalok vidéki tanítványokat ugy oktatásra, mint lakásra és teljes ellátásra is, a legolcsóbb feltételek mellett. Zomborban, 1884. évi április havában.

Teljes tisztelettel

ROSENZWEIG EDE,

a kereskedelmi szaktudományok tanára Zomborban, Vadászúrt szálloda 12. sz.

6-4

3-2

Ház-eladás.

A Szelencse-külvárosi Géza-utcában 244. sz. a. 432 ööl területű, 4 szobából (három utcai) s számos mellék helyiségből álló ház, gyönyörű gyümölcsös és szőlős kerttel, szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni a tulajdonos özv. **Knezevich Tamás** tanitoné asszonyságnál.

52. szám.

1884.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróóság 3685. számú végzése által Spitzer Gerson és társai budapesti cég végrehajtó javára Haasz Dávid doroszlói lakos ellen 228 frt tőke, ennek és pedig 279 frt 46 kr. tőke után 1883. december 6. tól 1883. október 31. ig és 228 frt után 1883. évi október hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 54 frt 73 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 380 frtra becsült 20 akó bor, gabonaneműk és 5 métermázs tisztított kenderből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 274/1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Doroszló község házában leendő eszközésére 1884. évi május hó 11. napjának d. u. 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban 1884. évi április hó 20. án.

Oláh János,

kir. bír. végrehajtó.

Eladó gőzcséplőgép.

Robey-féle vasrámás cséplőgép, nyolc löerejű garnitura, vétel szerint teljesen felszerelve, jó karban és jól dolgozik, a vétel áron alól **huszonöt százalékkal** olcsóbban eladó. Tudakozódhatni Rác Vilmos urnál Szabadkán.

6-5

Melléklet a „Bácska“ 34-ik számához.

el, nem is sejtítve élete veszélyeztetését, a mozsarak előtt, midőn a sütőgőz tüzes kanócaát a puskapor közé dugja: egy dördülés és Tóth Pál ur kalapjának karimáján repül keresztül a dugó Szerencsésére, hogy fejét nem találta, mert tén ma már esendes nyugalomban volna. Egy okkal több, hogy eme költséges és az ünnepegy méltóságát nem emelő szokás eltöröltessék. — Az alakulandó dalkör ma tartotta meg az iparos olvasókör helyiségében előértekezletét; alakuló gyűlést a közel jövőben tartandja. Mint hírlík, ifj. Tóth József ur 100 forinttal lép az alapító tagok sorába. Eljen! — Lesz vasutunk is! — s p-dig Horgostól kiágazva Martonost érintve O-Kanizsa végponttal. Eme másodrendű szárnyvonal kiépítési engedélyért ifj. Tóth József ó-kanizsai földbírtokos ur már benyújtotta kérvényét a közlekedési miniszteriumhoz — Utcánk kikövezett részéről elhordhatná az elüljáróság az összegyűlemkedett sarat, ha nem is valami sürűen, legalább negyedévenként egyszer-kétszer. Valóban csodálatra méltó a vállalkozónak türelme, hogy óvat nem tesz az ily gondatlanság miatt. De csodálkozni lehet a képviselőtestület figyelemre sem méltató azon közönye miatt, hogy ezreit a sártól óhajtja elnyelni. — Rendőrbiztosunk figyelmébe ajánljuk a gyepmesternek azon eljárását, melyet bizonyos helyeknek tisztogatásakor kihordott anyagának a város közvetlen közelében való kiöntözésénél szokásba vesz. Hogy nem alaptalan figyelmeztetésünk, meggyőződést szerezhet, ha a városbázától pár lépésszóra az ártért megtekintti. Ugy hisszük, nem a közönség egészsége van a peccért, hanem megfordítva. — Ez előtt néhány nappal Horgoson halt el vízviszonyban egy ember, kit egy csavargó kutya harapott meg; helyén volna ha nálunk is vadászatot tartana a szelen lakó, a gazdátlanul csavargó ebekre. — Méhészeink a legvérmesebb reményekkel kecsgeztük magukat. Reményük valósulhat, mert az idő kedvező a repce virágzására: úgy mondják, ha ily kedvező lesz az idő az ákác virágzásakor, nem tudnak helyet adni a rajok és méznek. — Homay J. vendéglősnök ismét jelét adta menyinyre kíván eleget tenni a közönség óhajának; midőn izélesen berendezett vendéglőjének nyitott folyosóját költséget nem kímélve kifestette. — Városunk ismét egy csinos házzal gyarapul, melyet Tóth Pál földbírtokos ur a legújabb izlés szerint épített a főutca színvonalán. r. l.

Az újvidéki dalárda f. é május 3-án a „Fehér ökröhöz“ címzett vendéglőben, társas estélyt rendez, mely alkalommal mindenki díj nélkül megjelenhet.

Curiozum. Reiter András, bresztováci földmives, kitalálta a módját, hogyan lehet egy nagy gépet hajtani, anélkül hogy akár erő, akár meleget használnánk fel hozzá. Pedig a gépe vajmi egyszerű, úgy hogy csodálhatni, hogy már előbb nem akadtak rá. Két víztartóból áll, egy felsőből, és 6-7 méterrel alább egy alsóból. Közöttük van egy felülepárokérék, ezt a felső tartóból leeső víz hajtja. Itt magától rájött egy ugyan már régóta használt, de ügyes módra, miként használhassa ki lehetőleg teljesen a víz súlyát. Egy kerékhez oda simuló dobot alkalmaz, mi a víznek a kerék lapátjai közül való kifolyását hátráltatván, a hatásokát emeli. No ez is sok már egy tanulatlan gazda embertől, de ő ezzel meg nem elégedve valami nagyobb dolgon törte fejét, és nem hiába. Ugyanis a kerék forgását felhasználja úgy mellékesen arra is, hogy az alsó víztartóból éppen annyi(?) vizet emeljen fel a felső tartóba, mint a mennyi lefolyt volt a kerék forgásba hozására. Több fogas kúppal átviszi ugyanis az erőt egy paternosterhez és ez majd csak emelné a vizet. Ily módon derék polgártársunk azt hitte, hogy megtalálta — saját szavaival élve — a „drib Maschinét ohne Pferten und ohne Dampf“. Hosszas magyarázatra magának is kezdett azonban megtörni a hozzávaló bizalma, mi nem kis fájdalmat idézett elő, de azért még mindig remél. Mindenesetre kár, hogy már rajzában is mutatkozó tehetsége nem talált kiképzést, hogy így az örök mozgó fentalálásának elérhetetlen dicsőségét hajszolja. A találmány rajza mellékletünkön látható.

Színház. Kedden három kedves kis darab került színre, u. m.: „Szép Galathea“ Klasszikus zenéjű vig operette 1. felv. Irta: Paly Henri n. Zenéjét szerette: Suppé Ferenc. „A házasság politikája.“ Vigjáték 1. felv. Irta: dr. Szulyovszky Ignác. „Melinda.“ Bohózat 1. felv. Irta: Schweitzer B. J. Fordította: Zádor Zoltán. Közönség meglehetősen számban volt jelen s a szereplők mind látható jó kedvvel játszottak. — Szerdán ifj. Abrányi Kornél új darabja, „Olga“ c. 4. felv. dráma került színre. A szereplők a nagy és nehéz feladatok megoldásával derekasan megbirkóztak s folyton ébren tartották a figyelmet. Bérczy, Beczkóiné, Dancz, Kendy, Berzsenyi Magit, teljesen kielégítettek játékukkal. Jól esett látni a körszékekben vagy harminc természetes Váltart, akik dr. Vojnits képviselővé fölkerésére jöttek városunkba, amint 10-ig gukkerozva gyönyörködtek, aztán meg bóbiskoltak a szép darab alatt Tóth Bélának most olyan társulata van, hogy az Újvidékieknek, kiknél szerdán 30-án megkezdí előadásait, csak gratulálhatnak.

Mult szerdának esthajnalán történt Zomborban, hogy egy felsővárosi leányzó, kinek ideig-óráig tartó örök hüségét esküdtött egy fiatal dandy, ugyancsak ezen fiatal ember által a szülei házból megszöktetett. Lovagunk épp élvezte saját lakásán dulcsinájával a mézes hetek elejét, de fájdalom, a leány szülei észrevették még az éjjel, hogy otthon a kalitka üres, keresésére indultak, és csakugyan ráakadtak az ünnekes leányasszony bűvös és nyugóhelyére. Hősünk azonban házi szentélyét semmi áron nem hagyta megszenteltleníteni, és az ajtót bezárta. Ezután a táti mámi látva, hogy kedves, de más által szeretettett jó gyermekük birtokába így könnyű szerrel nem juthatnak, a rendőrség mentő kezébe folyamodtak. (J.)

Nevmagyarítás. Rutterschmidt Alajos bajai lakós a saját, valamint Elvira és Dezső kiskorú gyermekei vezetéknévét „Révai“-ra változtatta.

Pályázat. A palánkai kir. járásbírósnál fogatosítandó telekkönyvi átalakítási munkálatok keresztülvitelére 1 fnt 50 kr., illetőleg 1 fnt 75 kr. napidíj mellett egy, esetleg két átalakító díjnoki állás töltendő

be. A pályázati kérvényeket május hó 12-éig az újvidéki kir. törvényszék elnökénél kell benyújtani.

Az orszagos kiállítás kerületi társ. dr. Margalits Ede, a mult héten a kiállítás érdekében kerületében a második körutat megtette és Ujszivacon, Ószivacon, Kulán, Cservenkán, Újverbaszon és Óverbaszon számos iparost és gazdát nyert meg kiállítól. Utjában a megyei történelmi társulatról sem feledkezett meg, a mennyiben főtisztelendő Kvirsfeld Nándor cservenkai evangélikus lelkész urtól a társulat számára ajándékol nyert egy nagybecsű római vázát, mely a nevezett nagyérdemű lelkész telecska-dombi szőlőjében földmúlas alkalmával került napfényre; — ugyanott Karl Lajos, Karl Bálint jegyző urnak derék kis fiaca ája 5 db régi pénzét adott át a titkárnak a történelmi társulat számára

Pertics Bertalan bajmoki plébános lemondásai biboros érsekünk elfogadta s részére április hó 15-étől a nyugdíjat kirendelte. A plébánia ideiglenes ellátása Szucsics Sándor ottani segédlelkészre bízott.

Mohl György, néhai bogyejai plébános, végrendeletileg a Szt István és Szt László társulata órnak 10-10 forintot, Bogyeja közönségének pedig körházi célra egy házat hagyományozott.

A varostól a kanálisig terjedő út mellett szép fákat ültetett kertésznők, de közülük csak némelyik van társulatot korávali ellátva. Tekintve az ilyennek a szabadban ültetett fákra való kétszeres szükségessé voltát, jó lenne, ha a hivatottak nem bíznák őket végképen az isteni gondviselésre. Azt is hallottuk, hogy az ilyen karóknak gyorsan lábuk támad; éppen azért nem volna fölösleges, ha a rendőrség erőlyes intésből szólítaná fel a lakosságot a fasorok védelmére. Biztos, hogy ha egyetlen karótolvaj példásan megfenyítetik, kollegáit ezen sporttól egyszer miúdenkorra elriasztandja.

Beküldetett Tekintve, hogy a szép zöld parkba, melyben 100 fölémile esatog, senki sem jár, annak látogatása ezennel végképp megtiltatik. (R-mélhető, hogy e tilalom után tömegesen fogja a közönség a parkot látogatni.)

Kartyajáték bírósági tárgyalóteremben. (L-leplezés a zombori kir. járásbíró praxisából.) T. szerkesztő ur! Folyó hó 18-án vettem a következő levelet: T. ügyvéd ur!

A napokban ben voltam Zomborban, a hol, bizonyos ur embert keresve, D... y P. aljárásbíró ur szobájába is benéztem; nagy meglepetéssel vettem észre, hogy a bírói asztal körül — tárgyalás helyett — kartyajáték folyik, melyben, a mint láttam, többek közt ügyvéd ur is részt vett.

Nem lenne szives felvilágosítással szolgálni az iránt, hogy rendben levő dolognak tartja-e az ilyesmit? nehogy különben a nyilvánosság előtt legyen kénytelen kérdést tenni ez ügyre néve. Különbösen tisztelettel B... n I... cz.

T. szerk. ur! Ezen interpelláció célját nem tudom, csak sejttem. Mivel azonban nagyon valószínű, hogy a levélben jelzett helytelenséget B. I. uron kívül mások is észrevették, hogy a levélbeli feltételek közül kére adatván, végre még egy hírlapi leleplezés tárgyává, — mezt ismét ágazatos párvialadók kitéjévé válhatik; inditatra érzem magam arra, hogy B. I. ur levelét mindjárt nyilvánosan feleljem meg, kérve hogy leleplezésemnek becses lapjában helyet szorítani sziveskedjék.

Igaz, nem tagadhatom, hogy f. é április 9-én, d. előtti órákban, D... y P. aljárásbíró ur hivatalosbájában hármashabban preferenciozontunk, az az én részemről, egyik játékos mellett — igaz, hogy mint érdekelt — de csupán „drukkoltam“; meg kell azonban jegyezmem, hogy a másik partner háta mögött V. E. járásbírói iktató ur szintén „kibic“-kedett, mindannyiunk mentéjére pedig hozzá kell tennem, hogy a játékra az engedélyt magától D... y P. aljárásbíró urtól nyerték.

A dolog története ugyanis a következő: A mondott napon K. P. és két társa, ns-militicsi lakosok, a kik a b. törkvv. 87. és 88. §-ába ütköző tiltott szerencsejáték miatt állottak a fenytört bíróság előtt, arról vádoltatván, hogy M. L. korcsmájában nemzeti színjátékok, az az — ferblizésen kapattak

Alig képzelhető valami természetesebb, mint hogy mind a három vádolt tagadta azt, mintha ferbliztek volna, és állíták, hogy ők csak — preferencioztak (tudnivaló, hogy ez utóbbi játék, törvény értelmében nem sorozható a tiltott szerencsejáték közé) állíták, hogy ők a „ferbli“ nagyszabású örömeit csak hírből ismerik.

A váddal szemben nyilatkozó ezen skepsis lefőzésére D... P. tárgyaló bíró ur a minősített bírói szemlélet, mint közvetlen bizonyítási módot látta alkalmazandónak.

Nyomban előhozatta tehat a bünjelképen lefoglalt kartyát — melyről évtizedek viszontagsága és szirban dolgozott nemzedékek ujjá feketélik, — V. E. iktató urat pedig — mint az itt szükséges műszaki ismeretnek birtokosát — szakértőül a játék mellé kirendelte.

Ennek fonalán három védelem — arcaikon a céltudat kecsgetető revalitójával — odult az igazság asztalához. A vezérvádlottra bízott az osztás. Csak gyakorlott kéz képes ilyen kartyákat, hasonló könnyedséggel — preferencia osztani. A licitatio kifogástalan sorrendben megejtetett. A fővádlott, minő érdekes véletlen, maga mond „nég y et.“ — A talon két kartyalapjának felteirítését a szakértő kifogásolja, mig nem ebbeli kétségeit is eloszlatja a három vádlottnak azon egyértelmű biztosítása, hogy ez a preferencia-játéknak Ns. Militicsen egyik érdemi feltétele.

Kezdetét veszi a játék. Megvallom, hogy nekem, a ki védő minőségemnél fogva kötelességszerűleg drukkoltam a vezérvádlott (és játszó) mellett, — nagy meglegédésemre szolgált azon eszélyes biztosság, mellyel elsőrendű vádlott, a játékot — hat ütést hozván haza — szerencsésen megnyerte.

Bizonyos, hogy ily korrekult csak három veterán preferenciaista játszhatik. A bírói meggyőződésnek elég tétetett. — A per kimenetelét következtethető.

Ez a bírói hivatalban észrevett kartyajáték története. Ennyit a játékban közvetve résztvettek hírhíreinek érdekében köztudomásra hozni szükségesnek tartottam.

T. szerk. urnak jó indulatába ajánlom magamat egész tisztelettel K. L. ügyvéd.

Irodalom.

A sors kegyencei.

(Regény. Irta: Kun Melanie. Budapest, 1884. Dobrowsky és Franke.)

A megyenkől származó kedves írónő legújabb műve iránti figyelemből közöljük Szana Tamás jeles kritikusunknak reá vonatkozó bírálatából a következő főbb pontokat.

Ha valaki azt követelné tőlem, hogy mondjam el Kvassayné Kun Melanie új regényének meséjét, részletezve, apróra szedve — őszintén megvallva — nem kis zavarba hozna. Nem azért, mintha valami regényes és szövevényes, a fantazia birodalmában szerte kalandozó történet szolgálna alapjául; a „Sors kegyencei“-nek meséje tulajdonképpen igen egyszerű, egy két sorban kényelmesen elmondható mese; de mert a fiatal írónő regényének két főalakja körül egy egész csoportot szerepeltet, s ebben a csoportoztatban mindenkinek jut legalább annyi szerep, hogy olykor belekapjon a sors kerekébe, s rövidebb hosszabb időre megakadályozza vagy más irányba terelje annak forgását.

A regény három kötetben minduntalan bukkanak elő újabb alakok (nem egy közülük éppen a harmadikban) és szönek, bonyolítanak olyan történeteket, melyek külön-külön megannyi újabb regénynek magvat képezhetnék. A történet majd a vidéken, majd Olaszországban, majd újra a magyar fővárosban játszik, s a színhely változása nemcsak tájképekkel, hanem újabb szereplőkkel is népesíti be az írónő örökké tevékeny, kalandozóra hajlandó fantaziáját. Ezek az alakok külön-külön többé-kevésbé mind érdekesek; Kun Melanie körrajzaikban vonzólag vezet elénk őket és sorsuk iránt meg tudja szerezni rokonszenvünket; de a legtöbbször mégis olyan hatást gyakorolnak ránk, mint a csöregedező patak ágába hengergetett kő, mely fentartja vagy rohamosabbá teszi a viznek folyását.

A „Sors kegyencei“ minden esetre sajátos könyv és tanulságos megjegyzésekre szolgált alkalmat a bírálónak. Az írónő erényei gyakran válnak benne hibákká, s a hibák nem egyszer s-jtetik erényeit. Munkás fantaziája, melyet már első művének ismeretésekor, dicsérettel emeltek ki a bírálók, nem egyszer az anyag pazar és felesleges felhasználására csabítja; kigondol epizódokat, melyek nélkül a regény ellehetne, s ha leírásokra kínálkozik alkalom: sehogysem tudja rávenni magát, hogy nyugtot engedjen eseményének. Ilyen pazarlást, természetesen csak az követhet el, kinek van mihez nyulnia; de a művészet, épp úgy mint a köznapni élet, ellent mond az ilyen pazarlásnak, s örök érvényű törvényeinek alapján, megköveteli a takarékoskodást. A fiatal írónő azonban, úgy lászik, mai napság még nem őrmest gondol a megletebb kor eme kiváló erényére.

A „Sors kegyencei“-nek alapeszméje: hogy korántsem azok a boldogok, kiket a gazdagság kényelme vesz körül, vagy a kik a hírnév és tőmjénezés adományában részesülnek, hanem azok, kiknek a keblében nemes idealizmus él s ennek kalauzálása mellett fel tudják találni magukat az élet körülményei között: nem esnek kétségbe csekély okok miatt, s végül, küzdelmek árán bár, de mégis elérik kitűzött céljukat.

A kik a regényben nem keresnek mást, csak szórakoztató olvasmányt, meg-megújoló érdeklődéssel lapozhatják végig Kvassayné Kun Melanie legújabb munkáját; engem azonban s velem együtt talán másokat is, kevesebb a jóból inkább kielégített volna. A fiatal írónő, ha szabad vele szemben egy közönséges hasonlattal élni, úgy járt, mint az egyszerű ember. A szerelmi történetek egész sorozatát szoritja egy regény keretébe, s minden újabb alakjával a főszereplőket tolja háttérbe, hogy az újonnan érkezőknek többé-kevésbé kényelmes helyet csinálhasson.

Ha Kun Melanie a „Sors kegyencei“-ben össze-szorított anyagának csak felét használja fel: meséje sokat nyer átlátszóság dolgában, s neki magának tere nyílik arra, hogy jellemeket festhessen, mire ezuttal, az egymást üző cselekvények árja által ragadtatva, nem volt sem ideje, sem alkalm. Alakjai, legújabb regényében, csak vázlatok maradtak; meg vannak körülvalaik, de fényt és árnyat, miattal kellőleg kidomborodhatnának, hiába kerestünk rajzukban. A legtöbb esetben nem magok jellemzik magokat, hanem a többi szereplők, s cselekszenek nem jellemüknek megfelelőleg, hanem úgy, a mint az írónő kedvtelése kívánja.

Végül a következő tanácsokat adja az írónőnek: Igyekezzen fékezni fantaziáját, mely csapongásaiban eddig az epizódok egész rajával népesítette be regényeit és sohase üljön addig íróasztalához, míg egy-egy munkájának tervezete agyában és szívében meg nem érlelődött. Kerülje a felesleges alakokat; a hosszas kitéréseket, a staffage helyett rajzolja magokat az embereket, kik erényeikkel és hibáikkal mindenkor leg-érdekesebb tárgyai az elbeszélő költészetnek.

A termékenység tagadhatlanul egyik mértéke az író tehetségének, de magában véve még nem írni erény. A szeretet bizonyos foka nélkül maradandóbb művek nem születnek, s ez a szeretet mindig gonddal jár. Kun Melaniek is erre van szüksége főképpen. Irjon kevesebbet, de több odaadással. Szellemi tőkéje megérdemi az ilyen beruházást. S ha majd egyszer megszokta a gonddal dolgozást, látni fogja, hogy a kritikától is elismerést kap — dédelgetés helyett.

Belgrád, 1884. ápril 21-én.

A szerbországi községi előjáróság választások már egész politikai szint őlöttek. Az egyes pártok ezen eszköz felhasználásával az egész országra s az egész ország közigazgatására igyekeznek befolyást nyerni, miután a községi autonomiának a politikai élet-

ben lényeges szerep jutott. Legkivált Belgrádban igyekeztek a pártok polera vergődni és időről időre, fokról fokra sikerült a haladó pártnak, a törvényhatósági képviselő testületben a többséget elnyerni.

Mig Magyarországon a polgármestert a városi képviselőtestület választja, ugy ez minálunk Szerbiában egész másképen van. Itt minden szavazóképes polgár szavaz a polgármesteri székre. Így sikerült Karabiberovics újra választása.

Mint utolsó levelezésben jeleztem, Karabiberovics ellenei azon hírt kürtölték, sőt a király elé is hozták, mintha Karabiberovics a város jövedelmével helytelenül bánt volna. Milan király ismerve Karabiberovicsot, mint rendíthetetlen hazafit és tetőtől talpig becsületes embert, ezen vádakot alaptalanoknak mondta ki és saját bizalmasát küldte az egyes választókhoz, hogy Karabiberovicsra adják szavazatukat.

Karabiberovicsnak első tette az volt, hogy újja választása után 8 napi szabadságot vett és a törvényhatóságot felkérte, hogy ezen idő alatt az összes számadásokat, egyáltalában az általa kezelt ügyeket átvizsgálja. Az erre kiküldött bizottság, számszerűen 7, köztük Karabiberovics 3 halálos ellensége, lázas szorgalommal kutatott, az összes ügyeket, jövedelmeket stb. szorgosan átvizsgálta s végre mindent a legszálatosabb, legpontosabb rendben találtak. Nevezetes Karabiberovics egyik ellenségének nyilatkozata, ki körülbelül következőt mondotta: „Felusztottak bennünket az igazság ellen. Karabiberovics derék ember és én kész vagyok tőle ünnepélyesen bocsánatot kérni.”

Az egész udvar és az összes lakosság őszintén örül a bizottság kutatásainak eredményén és minden párt, testület stb. igyekszik Karabiberovicsnak hődotlatát kifejezni.

Bolgárország diplomata ügynöke dr. Kyrovics ezen állásáról hivatott, s most egy magasrangú és diplomatikai tapasztalatokban gazdag egyéniség fog Belgrádba ezen helyre küldeni. Grekov és Sztjojev közt fogja a miniszterium valamelyiket Belgrádba küldeni; mindkettő volt miniszter és igen ügyes diplomatának vannak elismerve. Szófiában most nagy súlyt fektetnek arra, miszerint Belgrádban a bolgár állam jól legyen képviselve. Miután a porta tiltakozásánál fogva, Bolgárhonnak politikai képviselése, hivatalos jelleggel nem bír, tehát külső eszközök által igyekeznek az állásnak társadalmi tekintélyt szerezni; egy nagy ház lesz kibérelve, számos cselédség alkalmazva s így a külszín által ezen állásnak félhivatalos jelleg adni iparkodnak.

A nemzeti bank közg. bizottsága több hivatalos állomást kiírt.

Az országos ötvösmű-kiállítás.

— Történeti szempontból, tekintettel megynkre és az alvidékre. — (Folytatás.)

III. terem.

Nemzeti történetünk legérdekesebb emléktárgyai e teremben vannak kiállítva; melyek eltekintve attól, hogy bennük szemléltetjük a magyar ötvös-művészet fénykorát, nevezetesen annyival is inkább, mivel róluk olvashatjuk le őseink izlését, társadalmi szokásaikat és azon mesés fényt, melyet kifejtettek ünnepélyes alkalmakkor, hogy valóban legjobban azon példaszóval lehetne ezen korszakot jellemezni: „ura aranyban — szolgája ezüstben járt”. Remek és értékes billikomok, súlyos — hólyagos arany kupák, szépen zománcozott és drága kövekkel kirakott családi serlegek, arany poharak és eszék, a főri háztartás pazar fényét tárják elénk, míg a magyar ötvös-művészet legremekesebb darabjai, a vakított fényben pompázó ékszer: jelesül a drága kövekkel kirakott násfák (pendeloque), régi magyar láncok, mesés drágaságu kardkötők, gyöngyös övek, kiváló díszű boglárók és szép gyűrűk — a régi magyar daliás viseletet és majdnem hibetetlen pompát hirdetik a — „régí jó világból.”

A terem közepén díszleg Bocskay István koronája. Lala Mehemed nagyvezér 1605-ben adta át e remek szépségű koronát a szultán megbízásából a győtes Bocskaynak, ki azonban a vele járó királyi méltóságot nem fogadta el — nem akarván magát a törvényesen megkoronázott király mellett megkoronáztatni. Halála után a bécsi béke egyik pontja értelmében Mátyás kezébe került e korona, majd különféle visontagságon keresztül II. József alatt Bécsbe került a császári kincstárba. Valószínűleg a magyar királyok házi koronája volt, melyet a törökök 1526-ban a királyi kincstárból elvittek. Sem román, byzanci, vagy görög stílusú vagy izlésnek nyoma sincs rajta, bár az egykoru tanu azt írja róla, hogy Bocskayt a Rákos mezején a vezérbasa a szultán akaratjából a görög császári koronával megkoronázta és megajándékozta a rácorzági koronával. A nagyobb emberi fejre készült korona kupola alakú, vert aranyból készült, dúsán kirakva gyöngyök, rubintok, türkiszek és smaragdokkal. Több mint száz darab drága kö csillag rajta, — a kupola tetején egy diónyi nagyságu smaragd díszleg. Kiállítja a mellette levő országalmával együtt a bécsi csász. kir. kincstár. (Mél-tán megirigyelhető.)

Itt látható III. Béla királyunk és nejének An-nának sarkonájuk, a kereszt, pallos, jogar és nagy sarkantyúkkal, melyeket Henszlmann Imre jeles régészünk 1848-ban Székesfehérvárott a királyi sirbolt-ban talált. A nagy önkoporsókban tatált öles csont-vázak a budai Mátyás templomba lettek elhelyezve, míg ujabban a templom renoválása miatt kiemelt csontok, koponyaméreges eszközökre végett Török Aurel jeles anthropologusnak adták ki. Van azonkívül három korona kiállítva: egy byzanci stílusú és izlésű, zománcozott díszű Constantinosnak, nejének Zoének és nővérének Theodorának areképevel ellátott, Nyitra megyében talált görög császári korona; egy nyolc-ágú egyszerűbb és egy hat ágú a Margitszigeten lelt korona — melyek a vegyes házból származott királyoknak koronái. Ugyanitt van kiállítva az Árpád királyok korszakából: hét aranybulla — az Árpádok országlányával díszítve, négy finom munkájú arany karperec egy királysírból találva Nagyváradon, egy szép arany kapocs, primitív arany láncok, ezüst ko-

porsó szegek, csatok és szép boglárók, egy Losoncon talált sirból.

Két külön nagy szekrényt töltenek meg a XVI.—XVIII. század főri háztartásban oly kiváló szerepet játszott öblös billikomok, kupák, serlegek és poharak. Különben e tárgyak — mint az akkori idők magyar különlegessége, özőnével vándoroltak ki ajándékképp hazánkba külföldre. Magának Apafi Mihály erdélyi fejedelem udvarában nem kevesebb mint tizenhat ötvös készítette a billikomokat. Ez volt a magyar ötvös-művészet fénykora. Céheik szabályai magyarok és tagjai is jobbadán született magyarok voltak. Hires volt a kassai és kolozsvári céh.

Az Eszterházy család a billikomokkal gazdagon van képviselve. Legelső helyen kell megemlékezni a családi kincstár legdíszesebb alakjával: az óriási losonci arany kancsóról, mely két láb átmeréjű nagy arany talon forgatható. Ürtartalma körülbelül öt literes. A kancsón — mely művésziessé van kidolgozva, rajta nyolc csap van, ellátva a Báthory és Losonczy család címereivel, melyeken a meleg bort eresztették ki, mit a régiék nagyon szerettek inni. Oldalán ezen felírat áll: ENGEM CHENALTATOTT LOSONCZI ANTAL 1548. — Losonczy Antal I. Ferdinand királynak főpohárnokmestere volt, kit felesége Báthory Klára 1551-ben megfojtatott, és azután iródeákjával megszökött.

Az Eszterházy család még vagy nyolc darab igen szép és értékes billikomot állított ki, — köztük egy Mátyás király és egy Zápolya címerével ellátott arany serleget. A család frankói kincstárból ki van még állítva egy remek zománcos serleg, XVIII. századbeli számos násfákkal ellátva, melynek értéke a százezer forintot meghaladja. Azonkívül aspis és amethyst díszedények egész sorozata látható, — köztük egy szép amethyst csésze, melynek abroncsán fel van írva, hogy belőle ittak az Eszterházy curián I. Lipót és Margit királyné. Oláh Miklós címerével ellátott zománcos díszedény és III. Ferdinand díszserlegét is e család állítja ki. A frankói kincstárnak ez csak egy kis része. Nincsenek itt a történeti nevezetességű díszbuzogányok, gyémántos forgók és boglárók, drága kardok és övek, sem a családi ékszerék II. Sándor cár koronázása alkalmával herceg Eszterházy Miklós mint Ausztria-Magyarország küldötte Szt.-Pétervárott a családi tanács beelevezésével a gyémánt ékszerekkel megjelent, — rajta és lován három millió forint értékű drágakövek csillogtak. Négy fegyveres őrizte.

Ki van állítva a nevezetesebbek közül a dús zománc Pálffy-féle 830 arany súlyú billikom, melyet Pálffy Miklós 1598-ban kapott Győr megvívásáért. Ezen billikomot Pálffy több ékszerrel együtt Bethlen Gábornak volt kénytelen átadni — a fogságba esett fia Istvánnak kiváltásáért; Bethlen a szultánnak aján-dékozta, ez pedig a bécsi békekötés alkalmával III. Ferdinándnak adta, ki a Pálffy családnak e családi kincset visszaadta. Az Erdélyiek családi kincstárból talpas arany csésze, poharak, kettős billikomok között a legnevezetesebb a góth izlésű kristály-hordó, melyet a Rákóczyaktól örökölt a család.

Egy hosszukás szekrény öt vasrudján vannak fölfüggesztve a magyar ötvös művészet fénykorának legremekesebb példányai: száznál több násfá. (A párizsi világiállításán alig volt 30 drb.) Kiváló szép Izabella királynénak drága opálkövekkel kirakott násfája, nemkülönben gróf Andrássy Gyulának elsőrangú násfája. Horgosi Kárász Géza vagy 12 drb násfát állított ki, mindmegannyi rendkívüli színpompája és nagy értéke-vel tünik ki. Itt látható öt szép násfá — hit, remény, szeretet jelvényeivel — azok közül, melyeket Bethlen Gábor fejedelem és hat apródja viselt 1628-ban, midőn esküvőjét tartá Kassán Brandenburi Katával. A fejedelem aranyból, az apródok ezüstből van készítve. Érdekes még Bakács Tamás bibornoké, mely rubint és smaragdokkal van kirakva, és gróf Török László szép násfája a hercegi koronával. A magyar ékszer-művészet fénykorából a XVI. és XVII. századból még sok násfá van kiállítva, mi a külföldön is már rég híres magyar viseletnek káprázó fényt kölcsönözött. Az ékszer-művészet a XVIII. század elején már hanyatlásnak indul, a finom, remek munka már alig található — felületesség lép előtérbe.

A régi magyar láncok szebbnél-sebb példányai között azonnal feltűnik az Izabella-féle gyöngyös lánc. A részint egyházi, részint világi célokra használt szép mellboglárók között több szerb fajtájú vaskos nagy boglár is látható — nemkülönben egy egész külön szekrényben délszláv karperecek, szép párták és ríkitő színű kövekkel kirakott mellűk csillognak, melyek nagyon hasonlítanak az ernestházi lelethez — de koruk biztosan nem határozható meg. Igen szépek még a két szekrényben kiállított XVII. századbeli magyar kardkötők, pazarul kirakva kövekkel és szépen zománcozva.

Doncsalovits Vilmos.

(Folyt. köv.)

A selyemtenyészés az 1883. év folyamán Bács-Bodrogh megye területén.

Már a lapok utján is említve volt azon fokozat, mellyel selyemiparunk a legutóbbi időben évről évre emelkedik, mert míg 1879-ben az egész országban az összes beváltott 2507 kiló gubóért 2809 frt 89 kr., ugy a mult 1883. évben az egész országban az összesen 72142 kilóra emelkedett gubótermésért 78185 frt 11 kr. lett kifizetve a tenyészőknek.

Páncsován Torontálmegyében egy 60 orsóra be-rendezett selyemfonó gyár létesítettet, mely száznál több munkást foglalkoztat naponta.

Nem tartjuk édekteleennek, ha ezen adatokhoz még a következő és különösen Bácsme gyét illető statisztikai kimutatást is közöljük, melynek csak most jutottunk birtokába.

Köz sé g	Termelve lett kiló deka	Kifizetve lett frt kr.	Esik átlag 1 tenyészőre frt kr.
Baja	72 70	86 67	21 66
Ujvidék	763 55	768 28	9 66
Zenta	2 50	4 —	4 —
Zombor	760 10	769 93	15 01
A városok összesen	1598 95	1628 88	12 05
Béregyh	73 70	71 64	23 54
Csataalja	211 10	206 —	14 71

Köz sé g	Termelve lett kiló deka	Kifizetve lett frt kr.	Esik átlag 1 tenyészőre frt kr.
Dautova	226 30	224 59	14 97
Gákova	862 30	894 62	18 24
Katymár	78 50	70 82	3 72
Kolluth	2 70	1 35	1 35
Krusevlya	64 20	58 14	29 07
Stanisics	177 50	174 43	13 41
Szántova	73 10	65 39	3 44
Vaskut	64 40	62 44	15 60
I. felső járás összesen	1833 80	1829 42	13 16
Csávoly	14 80	17 06	8 53
Jankovác	1 —	1 20	1 20
Kisszállás	1 30	1 35	1 35
Kunbaja	9 98	10 80	10 80
II. felső járás összesen	27 08	30 41	6 08
Apatin	1369 55	1474 48	10 38
Bezdán	238 80	250 72	10 44
Bogojeva	95 90	100 38	20 07
Doroszló	825 80	880 57	8 38
Karavukova	198 —	217 44	9 45
Kupuszina	26 80	30 90	15 45
Rác-Militics	1128 —	1217 66	18 17
Monostorszegh	148 90	170 42	14 20
Prigl.-Szt.-Iván	1076 75	1169 74	14 09
Szonta	299 98	334 16	22 27
I. közép járás összesen	5408 48	5846 47	12 20
Bresztovác	679 43	726 16	9 81
Csonopla	71 40	62 23	62 23
Filipova	1794 05	1922 84	21 85
Kernyaja	941 52	1011 59	15 32
Nemes-Militics	52 80	46 —	46 —
Ó Szivac	179 40	186 86	10 99
Ó-Sztpár	15 70	15 06	15 06
Veprovác	1595 80	1718 33	26 84
II. közép járás összesen	5330 10	5689 07	18 35
Bács	967 75	1031 74	19 84
Bácsujfalu	151 05	156 90	39 22
Bogány	153 15	168 52	7 66
Déronya	654 85	697 24	13 40
Hódásáh	2055 30	2195 43	22 40
Novoszelló	265 55	299 68	8 09
Parabuty	1398 95	1510 57	19 37
Paraga	328 35	363 68	8 63
Plávna	26 —	29 39	4 89
Tovarisova	18 —	20 67	10 33
Vajszka	98 95	111 47	8 57
I. alsó járás összesen	6117 90	6585 29	16 21
Begecs	398 70	418 38	9 50
Bukin	1033 15	1115 95	34 87
Bulkesz	960 75	1036 53	22 53
Cséb	1249 65	1342 61	12 31
Gajdobra	84 45	95 11	23 77
Glozsán	439 65	459 99	8 07
Obrovác	121 35	136 27	7 90
Palánka	1152 60	1259 18	9 32
II. alsó járás összesen	5440 30	5864 02	13 14
Ó-Futtak	200 10	210 44	3 89
Uj-Futtak	999 10	1041 07	25 39
Járek	295 50	323 17	35 90
Kis Kér	109 20	114 93	16 41
Ó-Kér	84 30	87 02	10 85
Kulpin	54 60	52 08	6 50
Petrovác	347 90	370 15	13 70
Piros	150 —	156 82	6 27
Ó-Soóvé	399 20	396 92	11 02
Uj-Soóvé	238 50	247 51	9 51
Temerin	580 70	600 72	14 30
III. alsó járás összesen	3459 05	3600 72	12 81
Cservenka	316 40	328 30	15 63
Keresztur	67 05	77 17	38 58
Kucura	209 40	229 51	22 91
Kula	223 30	250 53	9 63
Lality	52 —	59 32	7 41
Torzsa	681 60	687 23	18 57
Ó-Verbász	19 70	19 65	4 91
Uj-Verbász	465 70	497 80	12 44
I. telecskai j. összesen	2035 15	2149 51	14 63
Bajsa	18 90	19 95	6 65
Csantavér	2 20	2 29	2 29
Hegyész	44 40	38 44	19 22
Ó-Morovica	3 20	1 60	1 60
II. telecskai j. összesen	68 70	62 28	8 89
Ó-Kanizsa	—	—	—
Moholy	75 —	65 57	4 37
I. tiszai j. összesen	75 —	65 57	4 37
Ó-Becse	30 70	25 15	8 38
T.-Földvár	267 60	277 79	9 58
Szenttamás	269 20	285 17	11 40
Turia	34 40	37 64	9 40
II. tiszai j. összesen	601 90	625 75	10 25
Gardinovec	233 70	234 31	7 32
Káty	1256 15	1330 32	15 65
Alsó-Kovil	483 80	478 57	14 95
Felső-Kovil	189 —	201 39	4 02
Lok	209 40	204 66	4 87
Mosorin	564 45	573 42	28 67
Kovil-Szt.-Iván	380 —	382 36	7 49
Titel	424 90	444 99	11 39
I. Csajkás j. összesen	3741 40	3850 02	10 93
Csurogh	804 50	784 59	6 43
Goszpodince	991 40	1003 13	7 06
Gyurgyevó	819 30	834 27	6 72
Nádaly	214 01	222 65	7 67
Zsablya	1944 50	1953 93	7 09
II. Csajkás j. összesen	4773 71	4798 57	6 92
A megyében összesen	40511 52	42626 09	12 26

Ezen kimutatásból valóban örvedetes tudomást szerezhetünk magunknak azon szép haladásról, melyet a selyemipar nemcsak az ország nagy részében, de különösen megyénkben tett. Sőt méltán fokozhatja örömünket azon komolyan számbaveendő körülmény, hogy azon jövedelem, mely a fenti kimutatás szerint a megye községekben a selyemtermelés után kifizettetett a nép legszegényebb osztályának esik já-vára csakis 4—5 heti csekély fáradsággal járó munka után ép azon időben, melyben minden egyéb kereseti forrás jóformán el van zárva előtte t. i. a nyári munkák idejének bekövetkezése előtt.